

ਗੁਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ

'ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 2002' ਅਤੇ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ, 1971' ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਪਾਲਣਾ

Posted On: 22 MAR 2017 3:23PM by PIB Chandigarh

Strict compliance of 'Flag Code of India, 2002' and 'The Prevention of Insults to National Honour Act, 1971'

'ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 2002' ਅਤੇ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ, 1971' ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਪਾਲਣਾ

ਗੁਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਯੂਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ/ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤਾਂ ਨੂੰ 'ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 2002' ਅਤੇ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ, 1971' ('The Prevention of Insults to National Honour Act, 1971') ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਨਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ' ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ/ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਹਿ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਬਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਝੰਡੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੈਵਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ, 1971' ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਲਾਇਆ, ਬਿਗਾੜਿਆ, ਬਦਸ਼ੁਰਤ, ਗਲਤ ਰੂਪ, ਨਸ਼ਟ ਜਾਂ ਮਰੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, (ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ) ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੇ ਜਾਂ ਦੋਨੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ।

ਅਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਹਿਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ 'ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 2002' ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਝੰਡੇ ਹੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨਸ਼ਟ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਟੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਜਿਹੇ ਝੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਤਮ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ, 1971' ਅਤੇ 'ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 2002' ਦੀ ਕਾਪੀ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਕਾਪੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.mha.nic.in) 'ਤੇ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।)

'ਫਲੈਗ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 2002':
http://mha.nic.in/sites/upload_files/mha/files/flagcodeofindia_070214.pdf

'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਨੂੰਨ, 1971':
http://mha.nic.in/sites/upload_files/mha/files/pdf/Prevention_Insults_National_Honour_Act1971.pdf

(Release ID: 1485385) Visitor Counter : 2

